

TEXT: Petr Pánek

FOTO: archiv autora a Olgy Masníkové

8. DÍL
(Polo)zapomenuté příběhy

Mobi Urbanová

PŘÍBĚH ČESKÉ MARLEE MATLINOVÉ

Přirovnání z nadpisu neodpovídá úplně životním rolím obou vynikajících neslyšících žen, ale zcela jednoznačně ukazuje výjimečnost Mobi Urbanové. Ta patří mezi tři neslyšící české osobnosti, které mají své heslo na Wikipedii. A je jediná, která se dostala na titulní stranu Rudého práva. Naše mezinárodně nejznámější neslyšící žena prožila velmi zajímavý život.

Úterý 28. července 1914 mohlo být jako každý jiný všední den. Avšak dvě události už navždy změnily svět. Začala první světová válka a manželům Urbanovým se v Praze narodila holčička. Po mamince jí úředně dali jméno Emilie, avšak protože se narodila v den mobilizace všech vojáků Rakouska-Uherska, začali jí rodiče a později i přátelé říkat *Mobi*. To jméno *Mobi Urbanové* už zůstalo.

Tatínek byl úředníkem a maminka klavíristkou. V umělecky založené rodině se Mobi začala učit tanci již od svých čtyř let. Absolvovala taneční školu Máši Trnkové, pokračovala u prof. Klimešové-Polákové a primabaleríny Národního divadla

Heleny Štěpánkové. V roce 1932 měla nastoupit v Londýně do prestižní baletní školy vedené uznávanou ruskou baletkou Annou Pavlovovou. Ta však ve stejném roce náhle zemřela na zápal plic a ke spolupráci již nedošlo.

Nedošlo ani k jejímu chystanému velkolepému turné po Spojených státech amerických na podzim 1938. Zájezd překazila politická situace po podpisu Mnichovské dohody v září 1938.

Podle pamětníků měla Mobi šťastné manželství se svým mužem Karlem Tomášem Severem, prvotřídním krejčím z Vídně, který ve 30. letech šel pro Adama. Jinak asi velmi šťastný život neměla. Nerozuměla si se svým dominantním otčímem, kterého si její maminka vzala v roce 1921 po rozvodu se svým prvním mužem. Jiří Bubla byl majorem SNB a Státní bezpečnost o něm vedla svazek. Jejich rodinná

Mobi cvičí Čálkovou, Laurínovou a Kůlovou ve smíchovském ústavu, 1939

vila ve Velké Chuchli v ulici Pod akáty byla pod dozorem. Trápilo jí také bezdětné manželství, baletu věnovala své zdraví...

Nechme na Mobi vzpomínat její jedinou žijící žačku, Olgu Masníkovou: „Mobi jsem viděla poprvé v roce 1938, když mi bylo sedm roků. Přišla do Pražského ústavu pro hluchoněmé na Smíchově hledat nadané žáčky. V roce 1942 tu založila Taneční skupinu neslyšících dětí. Od toho roku jsem k Mobi chodila 2 x týdně cvičit balet, tanec a základy gymnastiky. Cvičila jsem u ní 11 let až do roku 1949, kdy jsem kvůli svatbě s Borisem Masníkem skončila. Stěhovali jsme se totiž do Ostravy.

Portrét Mobi Urbanové od ruského malíře Gleba Dorošenka, 1928

Bylo to pro mě krásné období, byla výbornou učitelkou tance. Díky ní jsem třeba uměla udělat provaz. Měli jsme i řadu vystoupení v divadlech – Národní a Smetanovo divadlo v Praze, Luhačovice, Zlín, Pardubice, Vídeň, Slovensko...

Nejhezčí vzpomínku mám, když se Mobi vdávala za K. T. Severa. Měli svatbu v říjnu 1947 v ústavní kapli. Na její svatbu se přišlo podívat mnoho neslyšících, především dětí. Měla bílé šaty a krásné květiny v náručí.

Pak se jelo v kočáře, do nějž si vybrala jen své žáčky, které u ní pravidelně cvičily. Vybrala nás celkem pět dívek a jednoho žáka, Říšu Šebelu – to byl náš nejlepší tanečník.

V prvním kočáře seděli novomanželé s rodiči, ve druhém sedělo nás šest žáků. Jelo se až do Velké Chuchle. U následné hostiny jsme seděli za vilou na lavicích v zahradě.

Mobi se souborem na zájezdu do Zlína, 1946

Kde se také psalo o Mobi Urbanové:

- Národní politika, 25. 2. 1927, s. 3
- Národní listy, 8. 11. 1927, s. 3
- Pestrý týden, 22. 9. 1928, s. 9
- Lidové noviny, 26. 4. 1944, s. 4
- Tep nového Zlína, 13. 5. 1946, s. 2
- ABC neslyšících, 8/1949, s. 3
- Rudé právo, 27. 11. 1955, s. 1
- Gong, 2/1973, s. 19
- Gong, 5/1988, s. 84–85
- Gong, 8/1989, s. 150
- J. Hrubý: Průvodce neslyšících a nedoslýchavých, 1999, s. 25–27
- Chuchelský zpravodaj, 5–6/2014, s. 6
- Gong, 7–9/2015, s. 48–49 (o jejích žácích)
- Gong, 10–12/2015, s. 48–49 (o jejím otci a manželovi)
- Gong, 1–3/2016, s. 45 (o její kolegyni Melitě Guthové)
- Gong, 4–6/2016, s. 48 (o její kolegyni Marii Kopečné)
- Televizní klub neslyšících vysílaný 2. ledna 1984
- kapitola v knize Kapky na kameni (Kamila Musilová, 2019)

O dva roky později jsem se vdávala i já a stěhovala jsem se do Ostravy. To bylo naposledy, kdy jsem Mobi viděla. Už to je 70 let...

Právem, ale i s trochou závisti vzpomínali i další pamětníci na výjimečnost Mobi Urbanové. Nikdo z nich už nežije. Maminka Mobi, Emilie Urbanová, zemřela 12. ledna 1959. Manžel Mobi Urbanové, K. T. Sever, 27. února 1984. A Mobi v pátek 22. ledna 1988. Všichni tři jsou pohřbeni na Vinohradském hřbitově, hned vedle hrobu našeho protektorátního prezidenta Emila Háchy.

Dnes už slavnou Mobi připomíná jen pamětní deska na chuchelském náměstí před ZŠ Charlotty Masarykové a bronzová soška od neslyšícího akademického sochaře Miloše Lásky v archivu Pražského spolku neslyšících...

Mobi (vpravo v pánském kostýmu) se svou žačkou Otýlí Veselou, 40. léta